

RECENZIJA UČBENIKA GATEWAY TO THE WORLD

AVTORJA:

David Spencer (učbenik)

Kate Pickering (delovni zvezek)

Umestitev učbenika na jezikovni lestvici: B2+

Leto izdaje: 2022

Založba: MacMillan Education

Recenzent: Milan Mandeljc, prof. angleškega jezika

1. PREGLED PONUJENIH VSEBIN

V recenzijo sem pridobil fizični izvod učbenika in delovnega zvezka, kot tudi spletno različico z vsemi pripadajočimi gradivi, ki jih MacMillanovi učbeniki združujejo na platformi <https://teacher.macmillaneducationeverywhere.com>. Taka platforma je danes ne le dobro poznan format podpore, temveč z vidika učitelja tudi nujna oblika za lažje prehajanje med razredi (predvsem pri obilici selitev) ter hitrejšo in bolj dinamično uporabo materialov v razredu.

Med podpornimi materiali je tudi Shakespearova drama MacBeth, digitalna aplikacija za dodatno utrjevanje snovi (On-the-Go Practice), platforma pa ponuja tudi oblikovanje razrednih skupnosti na spletu, generator testov - ki je zelo dobrodošlo orodje - ter združitev s programi za delo na daljavo (npr. Zoom in dr.), kar omogoča hiter prehod spletno delo ali kombinacijo dela v živo in na daljavo.

Pričujoča recenzija se dotika vseh ponujenih gradiv s posebnim poudarkom na učbeniku in delovnem zvezku.

2. SKLADNOST Z OBSTOJEČIMI DOKUMENTI

Osnova za oceno skladnosti učbeniškega kompleta z zahtevami programa sta posodobljeni Učni načrt Angleščina za splošne, klasične in strokovne gimnazije (dostopen na http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_anglescina_gimn.pdf) ter obstoječi Predmetni izpitni katalog za splošno maturo iz angleščine (sicer iz leta 2016, a še vedno veljaven, dostopen na <file:///D:/Users/Uporabnik/Downloads/2018%20M-ANG-2018-1.pdf>).

Sledeč prvemu dokumentu me je zanimalo predvsem upoštevanje značilnosti razvoja mladostnikov in upoštevanja specifik, ter upoštevanje novejših dognanj v metodiki in razširitev na digitalne sfere, ki so ne le del nadgradnje (po modelu SAMR), ampak spričo kompetenc 21.stoletja (po OECD) in predvidene vzpostavitve digitalne pismenosti, sodelovanja, kritine presoje itd. tudi del preoblikovanja in redefinicije učnih modelov. Seveda sledi tudi presoja ustreznosti vsebin, predvsem pa nivoja izbranih besedil in zahtevnosti pri posameznih nalogah, ki so pogosto premalo raznovrstne za slovenske dijake, saj jim ponujajo prešibek nabor materialov.

Ker večina slovenskih gimnazijcev zaključí šolanje z maturo in angleščine, mi je bi PIK za splošno maturo vodilo pri preverjanju ciljev, h katerim stremi matura, in podporo, ki jo pri tem nudita učbenik in delovni zvezek. Cilji, ki jih kot prioritete navaja PIK, so

- Jezikovna zmožnost: besedišče, slovnica (oblikoslovje s skladnjo), semantika, glasoslovje s pravorečjem in pravopis;

- sociolingvistična zmožnost: jezikovni označevalci družbenih odnosov, vljudnostni dogovori, izrazi ljudskih modrosti (pregovori, izreki, stalne besedne zveze), razlike v registru, dialekti in naglasi;
- pragmatično zmožnost: organiziranost, zgradba in urejanje sporočila (prilagajanje situaciji, prevzemanje pogovora, razvijanje teme, koherenca in kohezija), uporaba sporazumevalnih funkcij (npr. opisovanje, poročanje, spraševanje, podajanje predlogov, prepričevanje, argumentiranje) in uporaba vzorcev družbenega sporazumevanja (npr. pozdravi, iskanje/podajanje informacij, vprašanje-odgovor) (PIK Angleščina, 6)

Kot zadnji dokument, ki usmerja poučevanje predvsem 3. in 4. letnika, velja omeniti še Angleščina: preverjanje pisnega sporočanja ma maturi (dostopen na <https://www.ric.si/splosna-matura/predmeti/angleščina/> kot datoteka).

3. SPLOŠNI VTIS, PREGLEDNOST IN TIPI BESEDIL (TUDI AVDIOVIZUALNIH VSEBIN)

Učbenik in delovni zvezek imata zelo preprosto, a ne odbijajočo naslovnico. Morda malo premalo povedno, a hkrati pritegne s svojo barvitostjo. Tudi sam vstop v učbenik napoveduje svežino; povsod je omenjena digitalna komponenta, ki je grafično lepo razvita preko celotnega učbenika. Kot učitelja me nekoliko zmoti črno-bel tisk delovnega zvezka; zdi se, da gre za odvečno varčevanje in nekoliko pokvari preglednost same izdaje.

Sam učbenik je zelo lepo pregleden; prostor je dobro izkoriščen, a ne daje občutka prenasičenosti, barvne sheme so pestre, a toplih odtenkov in prijetne za ogled. Z vidika dijaka gre tudi za dovolj svetle barve, da si dijaki lahko delajo pripiske in rešujejo na papir, ki se zdi zelo prepričljive kvalitete.

Učbenik je pregleden; temu pripomore jasna tabela s pregledom vsebin. Manko, ki ga opazim, je ta, da so pisne oblike besedilnih vrst (ki sicer vsekakor ustrezajo maturitetnim in drugim izpitnim formatom) morda preveč naključno vnesene v posamezne enote. Zdi se, da bi bolje delovalo, če bi bile zbrane ob koncu.

Besedila so dobrodošlo bogata, saj so različnih zvrsti in tipov, vse od sodobnih krtih filmskih uspešnic, člankov, esejskih oblik, izsekov iz zapisov, uvodnikov, poročanj itd., črpanih tako iz tiskanih kot spletnih medijev. Nekoliko pogrešam umestitev leposlovnih del (spletni bralnik sicer dijakom ponuja dostop do Macbetha, a morda bi bilo na mestu tudi leposlovno delo in osnovna vodila za učenje t. i. »sekundarnega« ali analitičnega branja. Kar me pri besedilih posebej veseli, sta dolžina in nivo besedil. Do sedaj sem bil pogosto priča nenaravnim, kratkim besedilom, ki so komajda s kakšno besedo ali frazomom širila jezikovna obzorja dijakov, dijaki višjih nivojev pa so le s težavo v njih našli izziv.

Zelo ustrezne in vsebinsko bogate so tudi avdio in video vsebine. Ne le, da je po usvojitvi digitalnega manevriranja dostop do njih zelo lahek (nasploh je navigacija po e-učbeniku pohvalno enostavna), jezik ima primerno hitrost, je raznolik in zelo naraven. Vsebine so zanimive, aktualne, in sledijo interesom mladine, ravnodušnega pa ne pustijo niti učitelja.

4. SLOVNICA IN TIPI SLOVNIČNIH NALOG

Učbenik se slovnice loteva pregledno; z vidika mature in izpitov menim, da vsebinsko pokrije vse pomembnejše vidike slovnice, jih razloži in nadgradi z naprednejšimi vsebinami. Posebej naklonjen sem predelom, kjer je slovnica postavljena v kontekst (»Grammar in context«), ki omogoča samostojno usvajanje snovi. Naloge v učbeniku in delovnem zvezku so mnogotere, a k sreči presegajo

strogo izpitni režim. Kot učitelj sicer močno pogrešam en aspekt tega učbenika, za katerega se zdi, da je tudi najšibkejši del: večje količine vaj za utrjevanje. Te so pomembne predvsem za šibkejšje dijake. Seveda lahko predpostavimo, da so take vsebine na spletu in v dijakom dostopnih e-vadnicah, a sem ob pregledu ugotovil, da tudi tam niso zelo obširne, niti ne ponujajo dovolj pisanja in razvijanja celostnih stavčnih struktur. Zadnje raziskave kažejo, da je digitalna komponenta sicer nujna, a v razvoj vseh jezikovnih veščin še vedno ostajajo ključne ponavljanje, utrjevanje, pisanje z roko, pisanje daljših zapisov. Drug vidik tega je tudi dostopnost vaj vsem dijakom ob vsakem trenutku; niso vedno vsi opremljeni s pametnimi telefoni, preglednost dela je za učitelja otežkočena, motečih dejavnikov je preveč.

5. METODIKA IN DIDAKTIKA

Učbenik in delovni zvezek imata znani pristop; najprej besedilo in preverjanje razumevanja kot uvajanje v temo, nato pa takoj slovnični podlistek, ki mu sledi besedišče, slušne in govorne veščine, nato pa še pisno sporočanje in projektno delo. Čeravno je ločnica ponekod malo zabrisana, se ob celostnem pregledu posameznega modula zelo lepo opazi, da vse enote modula lepo in celovito sestavljajo posamezne vsebine. Prehajanje med nalogami je torej zelo naravno, bi pa (kot že omenjeno), slovnični del gotovo potreboval razširitev.

Da je metodika usmerjena na dijaka, je jasno vidno iz izbora besedil, posebej pa se mi dopadejo vložki, ki popestrijo branje, a hkrati nevsiljivo širijo učni kurikulum. Med njimi so kratki nasveti za uspešnejše reševanje izpitov, namigi k dodatnemu delu, pozivi k projektnemu delu in obrnjenemu učenju, ter vprašanja namenjena kritičnemu mišljenju. Vprašanja so premišljena in odpirajo razmislek, prav tako pa že vodijo k esejskemu razmišljanju, ki ga morajo dijaki usvojiti.

Na tem mestu moram sicer dodati, da čeprav je učbenik dijaku prijazen, ne pozablja učitelja. Na mnogih straneh namreč ponuja sezname uporabnih fraz, ki jih prepogosto množimo sami, dodaja angleška pojasnila besed, da nam prihrani nekaj dela, označuje tipe besed (samostalnik, pridevnik, ipd.), skratka prihrani kar nekaj dragocenega časa.

6. KONČNE MISLI IN USTREZNOST

Po večkratnem pregledu in posvetovanju z nekaterimi kolegi ugotavljam, da gre za prijetno svežino v učbeniškem svetu. Pestrost, ki jo zajema ta nepreobširen učbeniški komplet, je v današnjem svetu morda odgovor na bežečo pozornost dijaka, ki je vaje hitre menjave dražljajev. Menim, da so teme in besedila dobro izbrani, da ustrezajo maturitetnim vsebinam in življenjskim trendom nasploh, zato bi se v njih zmožel znajti vsakdo. Učbeniški komplet v ustrezni meri upošteva slovnične zahteve jezikovnih izpitov na tej stopnji (in težje), ter ponuja podroben pregled pisno-sporočanjskih oblik. Pri zahtevnejših uporabnikih je možno delo projektnih modulov in nadgradnje s samostojnim delom, nalogami za učenje kritične presoje ter doseganje kreativnega izražanja v tujem jeziku.

Ugotavljam, da je učbenik povsem primeren za gimnazijski program v Republiki Sloveniji, mu izdajam pozitivno recenzijo in želim srečno na poti v naše učilnice.